

jeg jo kun være tilfreds dermed. Hvad angaar § 2 i denne Lov, da gjorde det ærede Medlem opmærksom paa, at, naar „de Fattiges Kasse“ og andre Understøttelsesforeninger havde faaet et vist Beløb i Gaver, saa skulde der af Statskassen udbetales et lige saa stort Beløb, som de havde faaet i Gaver i det forrige Finantsaar. Dette ser nu ganske kjønt ud, og det kunde jo synes, at her var Principet det, at først skulde Gaven komme, og saa skulde Statens Bidrag komme og være lige saa stort, som Gaven havde været; men ser det ærede Medlem da ikke, at naar der er nogen Snildhed i Kommunerne, saa kunne de overmaade let lade det kommunale Fattigvæsen gaa op i „de Fattiges Kasse“? Lad os f. Ex. sætte, at en Kommune har en Fattigudgift af 4,000 Kr. om Aaret. Den vil da, hvis den flytter denne Fattigudgift over til „de Fattiges Kasse“, kunne formindste den til 2,000 Kr., thi saa faar den selvfølgelig Resten af Statskassen. Det kan altsaa være, at der kan træffes en saadan Ordning i Kommunen, at man, i Stedet for at udrede 4,000 Kroner efter en tvungen Ligning, frivillig udreder Halvdelen, nemlig 2,000 Kr. Det skulde naturligvis ikke være efter en Ligning; men man kunde jo nok, navnlig i de mindre Kommuner, enes om at fordele disse Gaver efter et rimeligt Skjøn imellem Beboerne, naar de derved kunde nøjes med kun at svare Halvdelen og lade Staten svare den anden Halvdel. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at denne Paragraf aabner en Udvei for noget Saadant, og der er ikke ringe Formodning for, at man temmelig hurtigt vil komme i Lanke om, at her er der Noget, som det kan betale sig for Kommunerne at flaa ind paa. Som sagt, Hovedpunktet her er efter min Mening Statsstilskudet. Det ærede Medlem vil nu ikke vedkjende sig det, og det er saa meget desbedre, thi naar han kan gaa ind paa den Lanke, som gaar den modsatte Vej, saa vil han mødes med os Andre, som ville hjælpe ham til at faae den gennemført, og saa antager jeg ogsaa, at han vil finde beredvillig Understøttelse fra andre Sider. Om der gives nogen Maade, hvorpaa man — som det ærede Medlem sagde — kan stille værdige og uærdige Trængende ad, det veed jeg ikke; men det er jo ogsaa et Punkt, som vi tidligere have forhandlet temmelig meget om, navnlig med Hensyn til Sygekasser og deslige. Jeg indrømmer jo naturligvis, at jo lettere Afgang kan blive til saadanne, jo sandsynligere vil det være, at værdige Trængende ville søge at blive Medlemmer af dem. Jeg skal ikke forbyde mig i dette Punkt, men jeg vil dog sige, at jeg ikke kan være med til at erkjende, at det, at være Medlem eller ikke af en Sygekasse eller deslige, kan være et absolut Skjelmærke. Jeg vil ikke være med til at erkjende, at den Mand, hvis Kaar ere saa smaa, at han, selv om han har god Villie dertil, dog ikke er i Stand til at benytte en saa-

dan Udvei til at skaffe sig Selvhjælp, skulde, fordi han ikke gjør det, stemples som uærdig. Vi have tidligere drøftet dette Spørgsmaal, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa det, men jeg tror rigtignok, at hvormeget man end kan ønske, at Selvhjælpsforeninger af enhver Art skulde fremmes, og hvormeget man end kan ønske at støtte dem baade indirekte og direkte, saa tror jeg dog ikke, at man skal gaa saa vidt, at man skal sige: Gaar du derind, saa er du værdig; men gaar du ikke derind, maatte fordi du ikke har Midler dertil, saa er du uærdig! Det ærede Medlem beklagede, at Ministeren ikke var fremkommen igjen med Forslag til en Fattiglovgivning, og hvad dertil slutter sig (Modsigelse). Jo, det ærede Medlem antode endog derover, kan jeg sige, uden at bruge et for stærkt Udtryk, og var meget forbauset og forundret derover. Jeg tilskaar, at jeg ikke deler denne Forbauselse. Der blev forelagt en systematisk Fattiglov i Sessjonen 1873—74, og den samme blev saa med for Resten temmelige væsentlige Endringer forelagt i næste Sessjon 1874—75; i begge disse Aar havde jeg den Ære at være Medlem af Udvalget. Det første Aar vare vi i Grunden i alt Væsentligt enige om Hovedloven. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) var den Gang Formand for Udvalget; vi vare, som sagt, enige i Hovedsagen, og jeg tror, Lovforslaget kunde være ført igjennem; men denne Sessjon var temmelig kort. Efter Oplysningen, som vist fandt Sted i November, blev Rigsdagen indkaldt til December og sluttede saa i April. Jeg tror ikke, at Lovforslaget kom til anden Behandling her i Salen; men saaledes som Sagen stod i Udvalget, var man i Grunden enig. Jeg tror i det Hele taget, at Udvalget den Gang stod omtrent paa samme Standpunkt som det Lovforslag, der siden blev indbragt af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds og mig. Først Aaret efter, da de ærede Medlemmer for Veile Amts 3die Valgkreds og Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds kom ind i Fattigudvalget, medens det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds og flere Andre vare traadte bort, kom der Vind i Seilene for disse Beljærenhedslove, og da først var det, at disse bleve knyttede fast og uopløselig til Fattigloven, til en egentlig systematisk Fattiglov. Hvilken Grunden var til, at man i den anden af de nævnte Sessjoner ikke blev enig om Fattiglovsforslaget, maa det ærede Medlem vide, om Noget veed det. Grunden var den, at han forlangte sin Understøttelseslov knyttet til Loven om det systematiske Fattigvæsen, og at den skulde træde i Kraft samtidig. Det ærede Medlem maa vide, at i Fattigudvalget stod det saaledes — ja, det er jo konstateret ved den afgivne Betænkning, saa det er der ingen Tvivl om — at, om der end var en lille Forskjel mellem Meningerne, saa var det dog ingenlunde Noget, der var værd at